

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/7/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3120207364
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3120207364.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členov senátu Mgr. Ivana Kubínyho a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Z. a to: Q., C., T. a O., v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny T., deti rodičov: matky, K. právne zastúpenej S. a otca, K., právne zastúpeného S., o návrhu matky a návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 3. novembra 2020, č.k. 26P/101/2020-50, takto

rozhodol:

I. Uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých častiach, ktorými rozhodol neodkladným opatrením do doby rozhodnutia vo veci samej o úprave práv a povinností k maloletému T., nar. XX.XX.XXXX, ktorého ponechal v osobnej starostlivosti matky a otcovi určil vyživovaciu povinnosť k nemu (časť výrokov 1. I. a 1. III.) a zamietol návrh otca na zverenie maloletého T. do jeho osobnej starostlivosti neodkladným opatrením (výrok 2.), **p o t v r d z u j e .**

II. Uznesenie súdu prvej inštancie v časti, ktorou neodkladným opatrením rozhodol do doby rozhodnutia vo veci samej o úprave práv a povinností k maloletému C., ktorého uložil otcovi odovzdať do osobnej starostlivosti matky a zároveň mu určil vyživovaciu povinnosť k nemu (výrok 1. II., časť výroku 1. III.) **m e n í** tak, že maloletého C. Z., nar. XX.XX.XXXX, ponecháva v osobnej starostlivosti otca do doby rozhodnutia vo veci samej o úpravu práv a povinností k maloletým deťom.

Matke sa **n a r i a d ť u j e** platiť výživné na maloletého C. mesačne sumou 50,- eur, ktoré **j e** p o v i n n á poukazovať k rukám otca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred.

III. Uznesenie súdu prvej inštancie v časti, ktorou rozhodol o zrušení uznesenia Okresného súdu Trenčín č.k. 31P/179/2019-35 zo dňa 03.10.2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/2/2020-88 zo dňa 23.01.2020 a uznesenia Okresného súdu Trenčín č.k. 31P/179/2019-71 zo dňa 07.11.2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/3/2020-94 zo dňa 23.01.2020, ktorými bol upravený styk rodičov s maloletými deťmi prostredníctvom neodkladných opatrení (výrok 5.), **z r u š u j e .**

IV. **N a r i a d ť u j e** neodkladné opatrenie v nasledovnom znení:

„Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým T. Z., nar. XX.XX.XXXX, každý nepárny týždeň od soboty od 08:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že otec si maloletého vyzdvihne v stanovenom čase v mieste bydliska matky, kde jej ho aj v stanovenom čase odovzdá“.

Týmto **s a m e n í** uznesenie Okresného súdu Trenčín č.k. 31P/179/2019-71 zo dňa 07.11.2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/3/2020-94 zo dňa 23.01.2020 v časti o úprave styku matky s maloletým T..

V. Uznesenie súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcich častiach, ktorými bolo začaté konanie bez návrhu o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej Q., nar. XX.XX.XXXX (výrok 3.), a do doby skončenia konania vo veci samej upravené práva a povinnosti rodičov k maloletej O. (časť výrokov 1. I. a 1. III.) a maloletej Q. (výroky 4. I., II.), zostáva n e z m e n e n é .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozhodnutím súd prvej inštancie rozhodol tak, že
1. Nariadil neodkladné opatrenie, ktorým

I. „Maloleté deti Z.: T., nar. XX.XX.XXXX a O., nar. XX.XX.XXXX dočasne, do rozhodnutia vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k malolekým deťom, ponechal v osobnej starostlivosti matky K. Z..

II. Otcovi detí K. Z. dočasne, do rozhodnutia vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k malolekým deťom, uložil povinnosť odovzdať malolekého C. Z., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky K. Z..

III. Otcovi detí nariadil platiť výživné na malolekého C. mesačne sumou po 50,- Eur, na malolekého T. mesačne sumou po 50,- Eur a na maloletú O. mesačne sumou po 30,- Eur, k rukám matky, vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred.“

2. Návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie malolekého T. Z., nar. XX.XX.XXXX zamietol.

3. Začal bez návrhu konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej Q. Z., nar. XX.XX.XXXX.

4. Nariadil neodkladné opatrenie, ktorým

I. „Maloletú Q. Z., nar. XX.XX.XXXX dočasne, do rozhodnutia vo veci samej o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k malolekým deťom, ponechal v osobnej starostlivosti otca K. Z..

II. Matke detí nariadil platiť výživné na maloletú Q. mesačne sumou po 70,- Eur, k rukám otca, vždy do 15. dňa každého mesiaca vopred.“

5. Zrušil uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 31P/179/2019-35 zo dňa 03.10.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoP/2/2020-88 zo dňa 23.01.2020 a uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 31P/179/2019-71 zo dňa 07.11.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoP/3/2020-94 zo dňa 23.01.2020, ktorými bol upravený styk rodičov s malolekými deťmi.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že matka svojim návrhom žiadala do doby rozhodnutia súdu vo veci samej o úpravu práv a povinností k malolekým deťom prostredníctvom nariadenia neodkladného opatrenia tento výkon práv a povinností dočasne upraviť a to tak, že maloleté deti C., T. a O. budú zverené do jej osobnej starostlivosti a otec bude zaviazaný prispievať na výživu mal. C. sumou 80,- eur, mal. T. sumou 80,- eur a mal. O. sumou 60,- eur mesačne. Dôvodila, že prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov, ktoré nie je doposiaľ ukončené. Po ich rozchode v roku 2019 maloleté deti Q., C. a T. zostali v starostlivosti otca a mal. O. v starostlivosti matky, s ktorou sa zo spoločnej domácnosti tiež odsťahovala. Stretávanie rodičov s deťmi je upravené súdnym rozhodnutím, z dôvodu vzájomných nezhôd rodičov však k nemu nedochádza. Rodina na základe rozhodnutia súdu v konaní o rozvod navštevuje klinickú psychologičku. Podľa jej názoru otec detí nepriaznivo ovplyvňuje, má enormnú snahu, aby sa deti s matkou nestretávali, prípadne ju úplne odmietali. Mal. T. ju kontaktoval s tým, že chce bývať s ňou. Otec to však odmietal. Nie je v záujme dieťaťa, aby bolo v starostlivosti psychicky nevysporiadaného rodiča. Otec pred deťmi rieši manželské problémy, či problémy starostlivosti o deti. Mal. T. odišiel bývať k nej, odkedy sú neustále atakovaní otcom, ktorý sa domáha, aby sa vrátil k nemu. Nad rámec toho otec obťažujúcim spôsobom oslovuje ľudí, ktorí rodinu poznajú. Podľa tvrdenia jej syna T., aj C. má vôľu bývať s ňou. Z uvedených dôvodov preto považuje za potrebné práva a povinnosti dočasne upraviť. Otec s návrhom matky nesúhlasil. V rámci svojho protinávrhu žiadal, aby mal. T. bol zverený do jeho

osobnej starostlivosti. Návrh matky považuje za nedôvodný. Poukazuje na neudržateľné konanie matky, ktorá v rámci svojho návrhu zámerne neriešila najstaršiu dcéru Q.. Deti k matke odmietajú chodiť, podľa jeho názoru nie je v ich záujme tieto rozdeliť, či robiť medzi nimi rozdiely. Nie je pravdou, že by mal. C. chcel ísť k nej. Pokiaľ mal. T. vysloví svoju slobodnú vôľu žiť s matkou, on to bude akceptovať. Podľa jeho názoru u nej býva len pod nátlakom matky. Mal. T. k okolnostiam odchodu zo školy priamo k matke sa nechce vyjadrovať, preto on je toho názoru, že to bolo z jej strany zmanipulované. Matka drží odvtedy dieťa vo svojej domácnosti s odôvodnením, že je s ním na OČR. Znemožňuje mu kontakt s otcom, ako aj s ostatnými súrodencami. Dieťa manipuluje, chce si násilným spôsobom vynútiť lepší vzťah. Poukazuje na to, že samotný ÚPSVaR T. pred časom podal podnet na stíhanie matky vo veci fyzického a psychického týrania mal. Q., ktorého sa mala dopustiť v čase spoločného bývania, vo vzťahu k čomu prebieha vo veci samej znalecké dokazovanie. Zámerom matky je vyvolať napätie u detí a eliminovať väzby medzi deťmi a ním. Cca 14 mesiacov mal Q., T. a C. vo svojej starostlivosti, ktorú všestranne zabezpečoval. T. sa nachádza od 20.10.2020 u matky, podľa jeho názoru je to z donútenia a ako výsledok manipulácie matkou. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 23.10.2020 z prešetrenia pomerov mal súd za preukázané, že otec s maloletými deťmi žije v rodinnom dome, náklady na domácnosť tvoria poplatok za elektriku 64,- Eur, vodu majú z vlastnej studne, v zime je dom vykurovaný drevom. Otec je t. č. bez zamestnania, poberá dávku v nezamestnanosti vo výške 480,- Eur, od 02.11.2020 by mal nastúpiť do zamestnania, kde by mal dosahovať príjem vo výške cca 700,- Eur netto. Dňa 22.10.2020 bol na pôde školy, za súhlasu oboch rodičov, vykonaný pohovor s maloletým C., ktorý bol vedený bez prítomnosti personálu školy. C. uviedol, že on k mame ísť bývať nechce, on chce zostať u otca. Ďalej uviedol, že T. išiel k mame preto, lebo mu kúpila hry na PlayStation a špeciálnu pištoľ. On sám nevedel, že brat chce ísť k mame, zistil to, až keď neprišiel domov. On k matke ísť nechce, bojí sa tam ísť, lebo má zlé schody a na povale má veľa vecí a môže sa prepadnúť. V dome matky je tiež zlá zásuvka a trčia z nej drôty. Na otázku, že ak by mama tieto veci dala do poriadku, či by k nej išiel, uviedol, že nie, lebo mama robila zle Q., „húkala“ po nej, zatvárala ju vonku. Chodili s tatom na výlety do D. alebo do D., do D. chodila aj mama, ale nevenovala sa im. Vozil ich tato aj sa im venoval. Doma je mu dobre, tato nekričí, ale Q. áno. Ona máva také „stavy“, rozkazuje, čo majú robiť a vtedy to nie je dobré. Za bratom je mu smutno, aj plakal. Podľa maloletého, mama chodí k ich domu každý druhý víkend iba s políciou. S mamou nechce byť, lebo ona chce iba peniaze za to, keď budú s ňou bývať. Na otázku, odkiaľ má túto informáciu, maloletý neodpovedal. Na otázku po čom veľmi túži, odpovedal, že aby sa vrátila O. aj T., ale mama nie. Pri šetrení pomerov u matky bolo zistené, že táto žije v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve nevlastného otca matky. Náklady na bývanie predstavujú 80,- Eur mesačne za plyn a elektrinu a 25,- Eur polročne za vodu. Matka pracuje v materskej škole v A. I. a dosahuje príjem vo výške 805,- Eur brutto. Matka pri rozhovore uviedla, že na podanom návrhu trvá. S maloletým T. sa stretávala tajne u jeho kamaráta, otec o tom nevedel. Maloletý T. sa údajne otcu bojí, mal a má obavy z jeho neprimeraných reakcií. So synom si matka telefonovala prostredníctvom spolužiačky D.. T. matke uviedol, že aj C. chce ísť od otca, bojí sa ho. Maloletý jej dňa 22.10.2020 volal, že chce ísť k nej domov a chce s ňou aj bývať. Maloletého teda zobrala k sebe domov a túto skutočnosť oznámila otcovi. Potvrdila, že otec si po syna prišiel aj s hliadkou polície a T. sa vyjadril, že k nemu ísť nechce. Veci maloletého jej otec odmietol odovzdať. Maloletého kontaktovala telefonicky sestra Q., ale on sa s ňou nechcel rozprávať s odôvodnením, že ona bude nadávať. Matka potvrdila skutočnosť, že maloletý je prechladnutý a je s ním na OČR. Pri pohovore s maloletým T. v domácnosti matky, bez prítomnosti matky, bolo zistené, že maloletý T. si želá zostať bývať u matky a chce tu byť natrvalo. Neprišiel iba na pár dní, chce tu byť nastálo. Na otázku, prečo sa takto rozhodol, neodpovedal. Má predstavu, že do školy bude chodiť s mamou, ktorá pracuje vo vedľajšej budove a poobede pôjde k mame do práce, urobí si tam úlohy a potom pôjdu spolu domov, autobusom nepôjde. U mamy sa mu páči, je spokojný. Podľa jeho slov u otca sestra Q. neustále diktovala, čo majú robiť, strašne mu to „liezlo na nervy“, oni ju s bratom aj tak neposlúchali. Maloletý o dôvodoch svojho odchodu rozprávať nechcel. Jednoznačne však sám opakovane uviedol, že k otcovi sa vrátiť nechce. Záverom správy kolízny opatrovník uvádza, že má za to, že v danom momente je v živote detí nevyhnutný zásah súdu. Viac ako jeden rok s rodinou pracuje tím odborníkov za účelom zlepšenia vzťahov medzi rodičmi, medzi matkou a deťmi, maloletí navštevujú klinickú psychologičku, podstúpili množstvo pohovorov zo strany ÚPSVaR, boli svedkami zásahov polície, konfliktov a incidentov. Kolízny opatrovník môže konštatovať, že situácia v ich živote sa komplikuje a zhoršuje, deti sú v neistote, žijú v obavách, napätí a strachu, čo je evidentné už pri vedení pohovorov s nimi. Kolízny opatrovník má za to, že dočasná úprava práv a povinností zmierni napätú situáciu v rodine a bude predpokladom pre ďalšie pokračovanie práce odborníkov s rodinou. S ohľadom na uvedené navrhol dočasne ponechať maloletého T. a maloletú O. v osobnej starostlivosti matky a otcovi určiť primerané výživného jeho príjmovým a majetkovým pomerom.

3. Súd prvej inštancie vyhodnotil predpoklady pre nariadenie požadovaných neodkladných opatrení vo svetle ust. § 324 - 328 CSP, § 360 ods. 1, § 367 ods. 1, § 366 Civilného mimosporového poriadku, § 43 ods. 1 Zákona o rodine a dospel k záveru o potrebe využitia inštitútu neodkladného opatrenia na dočasnú úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, v konkrétnostiach do doby skončenia konania vo veci samej. Konštatoval, že matka aj otec osvedčili existenciu právneho vzťahu účastníkov, právny záujem na tomto rozhodnutí ako i skutočnosť, že právne vzťahy účastníkov si vyžadujú dočasnú úpravu. Súd mal z návrhu matky aj otca ako aj zo šetrení kolízneho opatrovníka za preukázané, že rodičia detí nežijú v spoločnej domácnosti od augusta 2019. Rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom neboli doposiaľ upravené súdnym rozhodnutím, bol upravený iba styk rodičov s maloletými deťmi a to neodkladnými opatreniami. Matka po odchode zo spoločnej domácnosti si zobrala so sebou iba najmladšiu dcéru O., ostatné tri staršie deti zostali v domácnosti otca, ktorý mal matke brániť v styku s nimi. V súčasnosti sa však už v domácnosti matky nachádzajú dve deti (T. a O.) a v domácnosti otca sa nachádzajú dve staršie deti (Q. a C.). Maloletý T. sám vyjadril želanie bývať s matkou, ku ktorej odišiel. Vzťahy medzi rodičmi detí sú v súčasnosti konfliktné a do ich konfliktov intenzívne zaťahujú aj svoje maloleté deti. Rodičia nedokážu spolu riešiť záležitosti týkajúce sa ich maloletých detí, ani nedokážu navzájom dospieť k dohode týkajúcej sa starostlivosti či úpravy styku s deťmi. Obaja rodičia majú vo svojej domácnosti vytvorené vhodné podmienky na vývoj a rast maloletých detí. Matka od 01.09.2020 nastúpila do zamestnania ako učiteľka a dosahuje príjem vo výške 805,- Eur brutto. Otec detí od 02.11.2020 je opätovne zamestnaný a dosahuje príjem vo výške cca 700,- Eur netto. Najstaršia dcéra účastníkov Q. absolútne odmieta svoju matku, čo vyplýva aj zo správ klinickej psychologičky, ktorá s rodinou pracuje v rámci výchovného opatrenia nariadeného v konaní o rozvod manželstva rodičov. Matka preto prejavila záujem o zverenie troch mladších detí C., T. a O. do svojej osobnej starostlivosti. Otec žiadal do svojej starostlivosti zveriť iba maloletého T., ktorý sa sám rozhodol presťahovať k matke. Z osvedčených skutočností vyplýva, že rodičia detí spolu nežijú, vzťahy medzi nimi sú značne narušené, od rozpadu spoločnej domácnosti pred cca 14 mesiacmi starostlivosť o najmladšiu dcéru zabezpečovala matka a starostlivosť o ostatné maloleté deti zabezpečoval otec. Hoci styk rodičov s deťmi, ktoré práve nemali vo svojej osobnej starostlivosti bol upravený súdom, tento sa pravidelne nerealizoval, často pri jeho výkone zasahovala polícia, dokonca obaja rodičia podali návrhy na výkon rozhodnutia (spisové značky 34Em/1/2020 - konanie o návrhu matky, ktorej návrh bol zamietnutý práve z dôvodu prebiehania výchovného opatrenia v konaní o rozvod manželstva a 32Em/3/2020 - konanie o návrhu otca, o ktorého návrhu nebolo zatiaľ súdom rozhodnuté). Medzi rodičmi existujú spory, ktoré bránia tomu, aby sa dokázali rozumne dohodnúť na úprave výkonu svojich rodičovských práv a povinností ku svojim maloletým deťom. Maloletá O. sa v starostlivosti matky nachádza od rozpadu spoločnej domácnosti rodičov, maloletý T., ktorý pôvodne zostal u otca, sa od 20.10.2020 nachádza v domácnosti matky, a to na základe vlastného rozhodnutia, kedy kontaktoval sám matku, že chce ísť bývať k nej. Tu je potrebné zdôrazniť, že na strane ani jedného z rodičov neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloleté deti, ktoré by bránili niektorému z rodičov ďalej vykonávať osobnú starostlivosť o deti. Z uvedeného dôvodu, súd rešpektujúc želanie maloletého T., ktoré jednoznačne a jasne vyjadril aj pri pohovore s kolíznym opatrovníkom, tohto ponechal v osobnej starostlivosti matky. Zároveň v osobnej starostlivosti matky ponechal aj maloletú O. s čím, dôjde k zosúladieniu skutkového stavu s právnym stavom. Pokiaľ ide o maloletého C., mal súd za preukázané, že tento pri pohovore s kolíznym opatrovníkom uviedol, že k matke ísť nechce lebo má zle schody, trčia jej káble zo zásuvky a tiež preto, že matka ich chce iba pre peniaze, ktoré dostane za to, že budú s ňou bývať. Maloletý ďalej uviedol, že mu chýba brat T. a pokiaľ ide o Q., tá často doma kričí a vtedy to nie je dobre. Hoci sa C. vyjadril, že nechce ísť k matke, súd v kontexte všetkých známych skutočností (výchovné opatrenie v rozvode, obsah návrhov rodičov, obsah správy kolízneho opatrovníka zo šetrenia pomerov, obsah spisov o výkon rozhodnutia), má za to, že maloletý je zrejme silne pod vplyvom otca a svojej staršej sestry Q. (vyjadrenia sa maloletého na adresu matky, že ich chce iba pre peniaze alebo že je „H.“). Aj zo správ klinickej psychologičky mal súd za preukázané, že maloletý C. sa k matke inak správa v prítomnosti otca a inak bez jeho prítomnosti. Okrem toho zo správ klinickej psychologičky mal súd za preukázané, že maloleté deti negatívne kontrolujú svoje správanie pod vplyvom toho, že obava otca o rozhodnutie ohľadom bývania je neúmerne akcentovaná. Súd musí v prípade rozhodovania o maloletých deťoch predovšetkým zohľadňovať záujem dieťaťa a preto súd v záujme zachovania súrodeneckých väzieb uložil otcovi detí odovzdať do starostlivosti matky aj maloletého C., ktorý sám vo svojej výpovedi uviedol, že mu brat chýba a aj za ním plakal. Dôležité je zachovanie súrodeneckých väzieb. Otec detí podľa názoru súdu nevyvíja dostatočnú snahu o napravenie rodinných vzťahov. Z uvedených dôvodov súd návrh otca na zverenie maloletého T. do jeho osobnej starostlivosti zamietol. Pokiaľ ide o najstaršiu dcéru

účastníkov, maloletú Q., hoci túto ani jeden z rodičov nežiadal zveriť do svojej osobnej starostlivosti, súd mal za to, že je potrebné rozhodnúť aj o jej výchovnom prostredí, aby tak v katastrofálnej situácii, v ktorej sa rodina momentálne nachádza, bol zosúladený faktický stav so stavom právnym, a to aj vzhľadom na to, že u ostatných troch detí súd výchovné prostredie týmto rozhodnutím určil. Na základe uvedených skutočností súd bez návrhu začal konanie o úpravu práv a povinností k maloletej Q. a túto ponechal v osobnej starostlivosti otca, keďže má za to, že v súčasnej dobe, kedy maloletá Q. matku odmieta, by nebolo v jej záujme, aby bola zverená práve do jej osobnej starostlivosti. Podľa názoru súdu je preto potrebné, aby sa odstránila neistota ohľadne starostlivosti o maloleté deti, ktorá pramení z nezhôd medzi rodičmi. O zverení detí súd rozhodol dočasne, a to do rozhodnutia vo veci samej o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, a to buď v konaní o rozvod manželstva vedenom na tunajšom súde pod spisovou značkou 34P/180/2019 alebo v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností vedenom pod spisovou značkou 31P/179/2019. V konaní o rozvod manželstva majú rodičia s deťmi nariadené výchovné opatrenie, a to podrobenie sa odbornému poradenstvu, navyše vo veci bude vykonané znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvia poradenská psychológia za účelom zistenia čo najvhodnejšieho výchovného prostredia pre maloleté deti. Zároveň súd považoval za potrebné upraviť aj vyživovacie povinnosti k maloletým deťom a to v nevyhnutnej miere. Matka detí žiadala určiť výživné na maloletého C. a T. po 80,- Eur mesačne a na maloletú O. vo výške 60,- Eur mesačne. Súd však otca detí zaviazal povinnosťou prispievať na výživu maloletého C. a T. na každého po 50,- Eur mesačne a na maloletú O. po 30,- Eur mesačne. Zároveň súd bez návrhu určil aj vyživovaciu povinnosť matky k maloletej Q. a to sumou 70,- Eur mesačne. Takto určené výživné na maloleté deti súd považoval za primerané a určené v nevyhnutnej miere na pokrytie potrieb maloletých detí do času, kým súd nerozhodne vo veci samej o výške vyživovacej povinnosti toho ktorého rodiča k maloletým deťom. S poukazom na skutočnosť, že na základe tohto rozhodnutia bude výchovné prostredie maloletých detí oproti súčasnému stavu zmenené, mal súd za to, že je potrebné zrušiť rozhodnutia upravujúce styk rodičov s deťmi, a to uznesenie č. k. 31P/179/2019-35 zo dňa 03.10.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoP/2/2020-88 zo dňa 23.01.2020 a uznesenie Okresného súdu Trenčín č. k. 31P/179/2019-71 zo dňa 07.11.2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27CoP/3/2020-94 zo dňa 23.01.2020, pretože ponechanie týchto rozhodnutí naďalej v platnosti by do aj tak už narušených rodinných vzťahov prinieslo ešte viac chaosu a nedorozumení a navyše by tieto rozhodnutia boli nevykonateľné. Nič však rodičom detí nebráni, aby pokiaľ sa na úprave styku toho ktorého rodiča s deťmi nedokážu dohodnúť, aby sa na súd obrátili s návrhom na úpravu styku.

4. Rozhodnutie súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol otec maloletých detí prostredníctvom svojej právnej zástupkyne, smerujúc svoje odvolanie voči rozhodnutiu v častiach, ktorými bolo rozhodnuté o úprave práv a povinností k mal. T., zamietnutý jeho návrh na zverenie mal. T. do jeho osobnej starostlivosti, ďalej, ktorým bolo rozhodnuté o úprave práv a povinností k mal. C. a v konečnom dôsledku tiež aj v časti, ktorou boli zrušené súdne rozhodnutia, obsahom ktorých bolo nariadenie neodkladných opatrení o úprave styku rodičov s maloletými deťmi. Navrhoval zmenu rozhodnutia vo vyššie uvedených častiach tak, že mal. T. bude zverený do jeho osobnej starostlivosti, matke bude určené výživné, ďalej žiadal, aby aj mal. C. bol zverený do jeho osobnej starostlivosti, tak ako tomu bolo doposiaľ fakticky a matke bolo určené výživné s tým, že rozhodnutia súdov, ktorými bol upravený dočasne jeho styk s maloletými deťmi, nebudú zrušené, ale budú ponechané v platnosti. Jeho odvolaním nebolo dotknuté rozhodnutie v častiach, ktoré sa dotýka úpravy práv a povinností k mal. O. a k mal. Q.. Uplatňujúc dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ CSP (nesprávne skutkové a právne závery, na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie a tiež zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo procesného útoku, ktoré neboli uplatnené) namietal, že predovšetkým pokiaľ ide o mal. C. bolo rozhodnuté jednoznačne v rozpore s názorom, ktorý vyslovil mal. C. opakovane jednak v rámci sedení so psychológmi, ako aj s kolíznym opatrovníkom, ktoré sa odohrávali v neprítomnosti otca, teda mimo jeho údajného pôsobenia na deti tvrdeného matkou. Napriek tomu súd prvej inštancie značne subjektívne postoj maloletého, ktorý je jednoznačne voči matke odmietavý, interpretoval napriek tomu, že dieťa uvádzalo celý rad dôvodov, na ktorých je tento postoj založený, menovite zlé správanie matky voči sestre Q., nedostatok súkromia a pokoja v dôsledku častých a neohlásených návštev iných rodinných príslušníkov v domácnosti matky, nevhodné podmienky pre riadne fungovanie detí v domácnosti, jeho sklamanie sa v dôvere v matku a jednoznačne vyjadrený jeho postoj, že chce zostať bývať s otcom. Bolo povinnosťou súdu na tento názor prihliadnúť a proporcionálne posúdiť, či jeho násilné odlúčenie za tejto situácie od otca, staršej

dcéry Q., starých rodičov, s ktorými vyrastal, pretože presne toto sa deje v prípade mal. T., je vo väčšom záujme dieťaťa, ako jeho vynútený intenzívnejší kontakt s matkou. Vo vzťahu k matke, bez ohľadu na nedostatky, uplatnil súd rodové predsudky a stereotypy. Nespochybnuje silu a nezištnosť materskej lásky, avšak poukazuje na to, že to bola matka detí, ktorá sa už na prvom pojednávaní o rozvoze manželstva vyjadrila, že pre ňu boli O. a T. nechcenými deťmi. On nevie posúdiť, či aj toto nesúvisí s jej nevhodnými výchovnými metódami a násilným správaním voči najstaršej dcére Q., preto víta, že do celého procesu sú zapojení odborníci, aby mohli prípadne odhaliť skutočnú povahu vzťahu matky k deťom. Poukazuje na to, že od doby odchodu matky z domácnosti, čo bolo cca pred 14 mesiacmi, sa každodenne sám o tri deti staral, Q., C. a T., čo je cca 14 mesiacov, počúval ich prosby, želania aj obavy, aktívne riešil ich starosti, vnútorné citové prežívanie, ako aj strach z toho, že budú od neho odlúčené. V konkrétnosti to žiaľ videli, keď matka znemožňovala ich kontakt s mal. O., ktorú pri odchode z domácnosti vzala so sebou. Nie je to on, pokiaľ mu vyčíta údajnú frustráciu z rozpadu manželstva, ale matka, ktorá nezvláda situáciu a najmladšiu dcéru používa ako nástroj pomsty a manipulácie. Napriek mediácii prostredníctvom N. nedošlo zo strany matky k zlepšeniu správania voči nemu ako otcovi detí. Pred deťmi ho osočuje, slovne napáda, je hysterická, adresuje mu obvinenia a výčitky. Často prichádza za deťmi v sprievode polície, napáda jeho aj jeho matku v snahe vyvolať konflikt, a to aj pred deťmi, čo na tieto veľmi zle po psychickej stránke vplýva. Znemožňuje mu styk s dcérou O.. Pokiaľ by odvolací súd ponechal stav nastolený súdom prvej inštancie a obaja synovia sa ocitnú u matky, má vážnu a opodstatnenú obavu, že v najbližších mesiacoch budú odlúčení nielen od neho, ale aj od najstaršej dcéry Q.. Už teraz znemožňuje T. kontakt s nimi. Súd prvej inštancie neprihliadol ani na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, ktorý nedoporučoval zverenie mal. C. do osobnej starostlivosti matky. T. je matkou izolovaný v jej dome, bez kontaktu s okolím, nehovoriac o možnosti stretnúť sa s ním ako otcom a staršími súrodencami. Z posledného telefonátu medzi mal. T. a C. bolo zrejmé, že T. je psychicky vykoľajený, neschopný dostať zo seba slovo. Napriek tomu, že má s bratom silný citový vzťah, reagoval len jednoslovnými odpoveďami s tým, že školské pomôcky mu môžu doniesť len po bránu maminho domu. Konanie matky smeruje k odlúčeniu dieťaťa od zvyšku rodiny. Preto nemôže súhlasiť s tým, aby ani dočasne bol T. zverený jej. Mohlo by to spôsobiť nenapraviteľné škody. Mal. C. jednoznačne vyslovil želanie zostať uňho. Povedal to aj pred príslušníkmi polície, s ktorými prišla matka potom, ako je bolo doručené neodkladné opatrenie. On bol v tom čase v práci a o tomto rozhodnutí nemal vedomosť. On sa snažil so synom o tom rozprávať, no C. k matke nechce ísť, chce zostať s ním s tým, že keď ho niekto donúti, tak odtiaľ utečie. Situácia je taká, že by ho musel naložiť do auta násilím, čo nepovažuje vzhľadom na okolnosti a psychické rozpoloženie dieťaťa za vhodné, ale naopak škodlivé. On nebráni deťom stykať sa s matkou. Nie je pravdou, že by sa T. stretával s matkou potajomky, ale bolo to na ihrisku blízko ich obytného domu, ktoré on vytvoril deťom na tréningy počas pandémie. Otec o tých stretnutiach vedel, nemal dôvod im brániť. Pretože vedel, že mal. C. chce zostať u neho, čomu tak aj v čase rozhodovania súdu fakticky bolo, nevidel dôvod navrhovať neodkladným opatrením riešiť aj mal. C.. Keďže súd prvej inštancie to však pojal spôsobom, ktorý on namieťa, žiada teraz, aby C. bol ponechaný v jeho osobnej starostlivosti a súčasne súd rozhodol o výživnom pre maloleté dieťa zo strany matky. Jemu záleží na tom, aby medzi deťmi neboli trhané súrodenecké väzby. Mal. T., od kedy je u matky, so súrodencami ani s ním prakticky nekomunikuje. Keďže on nemá k dieťaťu žiaden prístup, nevie sa vyjadriť, čo sa s dieťaťom deje. Má však objektívne obavy, že dieťa je pod tlakom, prežíva strach. Je to spôsobené zamykaním dieťaťa, izoláciou od okolia, nepúšťaním dieťaťa do školy a tiež prítomnosťou nadriadeného príslušníka OO PZ R. v domácnosti matky, s ktorým žije a ktorý sa osobne angažoval pri problematickej komunikácii medzi rodičmi napriek zaujatosti, v súvislosti s čím na neho podal podnet pre podozrenie zo zneužitia právomoci verejného činiteľa, čo bolo postúpené na ďalšie šetrenie oddeleniu policajnej inšpekcie. Matka vďaka nemu zneužíva vo svoj prospech neoprávnenú a neštandardnú asistenciu polície v snahe doceliť znemožnenie kontaktu detí s otcom. Pokiaľ súd vychádzal pri rozhodovaní z vyjadrenia psychologičky Z., napriek tomu, že v konaní o rozvod samotná sudkyňa sa vyslovila, že psychologička tu nie je na to, aby podávala psychologickú správu súdu k účastníkovi výchovného opatrenia, ale jej úlohou je realizovať úlohy pre naplnenie výchovného opatrenia, súd sa na jej správu odvoláva a čerpá z nej informácie pre svoje nepodložené závery. Ide o správu vyhotovenú účelovo deň pred pojednávaním, pravdepodobne na výslovnú žiadosť matky detí. Účelovo a vytrhnuté z kontextu je tu priložená komunikácia medzi ním a psychologičkou, v ktorej je obsiahnutá jeho apelácia na jemnejší prístup psychologičky pri sedeniach s dcérou Q., kedy došlo k situácii, keď psychologička na sedení detí s matkou neočakávane schytila dcéru Q., hodila ju do matky s komentárom, že má dve možnosti, buď matku stísať, alebo ju matka bude fackovať a že pre dieťa bude lepšie, keď si vyberie prvú možnosť. Q. po tomto v aute plakala a odvtedy má strach zo stretnutí s psychologičkou. Tiež prítomní synovia danú situáciu opísali rovnako. Z uvedených dôvodov preto žiada, aby na týchto sedeniach bola prítomná aj kolízna opatrovníčka, keďže

dôvera detí k psychologičke bola vážne otrasená a títo odmietajú s ňou sa zúčastňovať na sedeniach. Za nesprávne považuje rozhodnutie tiež vo výroku bod bodom 5., ktorým boli zrušené doterajšie neodkladné opatrenia, ktorými bol upravený styk rodičov s maloletými deťmi, keďže podľa jeho názoru k tomu nie je žiaden racionálny ani zákonný dôvod. Vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené a v dôsledku zrušenia týchto rozhodnutí nebudú existovať pravidlá pre stretávanie rodičov s deťmi, pričom matka sa bude snažiť eliminovať otca od detí a dôjde tak k nenapraviteľnej strate vzájomných citových väzieb. K takémuto rozhodnutiu nie je žiaden dôvod a nie je tiež v súlade so záujmom maloletých detí. Pokiaľ ide o mal. O., ponecháva na zvážení, keďže on nemá problém sa o ňu postarať, či z hľadiska zachovania vzájomných citových väzieb by ju nebolo vhodné tiež zveriť do jeho starostlivosti. Pokiaľ ide o mal. Q., samozrejme súhlasí s tým, aby bola ponechaná v jeho osobnej starostlivosti a matke bola určená vyživovacia povinnosť podľa jej možností a schopností.

5. Matka vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedla, že rozhodnutie ako vecne správne vo všetkých jeho častiach navrhuje potvrdiť. Odvolanie považuje za nedôvodné. Návrh na neodkladné opatrenie podala po tom, ako mal. T. ušiel od otca, v ktorého domácnosti po rozchode rodičov žil k matke a vyjadril želanie s ňou zostať. Rodina je dlhodobo v deštruktívnej situácii, názor a dlhodobý postoj otca detí voči matke má vplyv na prežívanie detí. S rodinou pracovalo niekoľko inštitúcií, doposiaľ však nie s pozitívnym výsledkom. Mal. T. sa opakovane vyjadril, že chce byť u matky, je s ňou spokojný, k otcovi sa vrátiť nechce. Pokiaľ otec uvádza, že bude rešpektovať jeho želanie nemôže pochopiť, prečo teda žiada o jeho zverenie do svojej osobnej starostlivosti. Nie je pravda, že mal. T. by u nej bol izolovaný, bez kontaktu s okolím, či vykoľajený a podobne. Žije s ňou, chodí do školy, stretáva sa s kamarátmi, chodí na návštevy ku kamarátom a opačne. Stretáva sa s rodinou zo strany matky, čo mu bolo dovtedy odopierané a otcom zakazované. Pravidelne telefonuje so C., s otcom a sestrou Q. odmieta komunikovať. Matka aj T. opakovane ponúkajú C. a Q. možnosť stretnutia aj so sestrou O. bez prítomnosti matky, čo však tento odmieta. Podľa T. z dôvodu, že otec mu bude nadávať. Mal. O. je v starostlivosti matky od doby rozpadu vzťahov a odchodu zo spoločnej domácnosti. Otec uvádza nepravdivé skutočnosti. Matka ho neosočuje, nenapáda, nenadáva mu. Počas spolužitia matka sa bránila aj fyzickým útokom otca. Otca neosočuje ani pred deťmi. V rámci psychologických sedení u N. Z., na rozdiel od otca, matka vedela uviesť, čo si na ňom váži. Nie je pravdou, že by deti u nej nemali vytvorené vhodné podmienky. Odvoláva sa na správu kolízneho opatrovníka. Správa zo sedenia psychologičky nebola vypracovaná na podnet matky. Správne súd rozhodol, keď aj maloletého C. zveril do jej starostlivosti. Zvážil dostupné informácie poskytnuté predovšetkým psychologičkou a dospel k záveru, že mal. C. síce uvádza, že chce byť u otca, avšak jeho vyjadrenia nekorešponujú s jeho skutočnou vôľou. Aj v súčasnosti sa stále dá zistiť, či je C. počas telefonátu s bratom sám, alebo v prítomnosti sestry Q. či otcom, potom je spôsob komunikácie odlišný. Súhlasí tiež so zrušením neodkladných opatrení, ktorými bol upravený styk rodičov s deťmi, vzhľadom na narušené vzťahy a v súčasnosti zneprehľadnenú situáciu.

6. Otec maloletých detí vo svojej replike na vyjadrenie matky uviedol, že zotrúva na všetkých skutočnostiach, ktoré dovtedy uviedol. Pokiaľ mal. T. slobodne vyjadrí svoju vôľu zotrvať u matky, bude to rešpektovať. Tento sa však nevyjadril, že nechce byť s otcom, ani nevyjadril obavu či strach z otca, ako to účelovo podsúva matka. Je pravdou, že psychologička sa vyjadrila, že deti by sa v prítomnosti otca mali vyjadrovať inak, ako keď sú samé, nikde však nie je zmienka o tom, že by z neho mali strach, či by sa k ním správal neprimerane, nebudaj až agresívne. Pokiaľ ide o starostlivosť otca, či o správanie k nim, žiadne nedostatky zistené neboli, čo sa nedá povedať na strane druhej o matke, ktorá sa na dcére Q. dopustila neprimeraného fyzického a psychického konania zjavne skratového charakteru, a to v čase, kedy ešte s otcom dokonca zdieľala spoločnú domácnosť a to v období od mája do septembra 2020, čo vyplýva z uznesenia vyšetrovateľa OR PZ v T., odbor kriminálnej polície o postúpení trestnej veci na prejednanie priestupku zo dňa 23.12.2020. Aj keď sa to netýka priamo T. či C., otec poukazuje na skutkové okolnosti a zistenia vyšetrovateľa, z ktorých vyplýva, že je to práve matka, ktorá prejavila agresívne správanie voči jednému zo svojich detí, nezvládla svoje správanie a vzbudila v dieťati odôvodnený strach z nej. Žiadne neadekvátne správanie na strane druhej nebolo zistené zo strany otca, a to ani v rámci znaleckého skúmania psychického stavu mal. Q., ktoré bolo súčasťou vyšetrovania a jedným z podkladov vydaného rozhodnutia. Pre mal. T. nie je správne ani vhodné, že nemá kontakt s nimi. O tom, že medzi súrodencami bol pevný vzťah sa vyjadril tiež kolízny opatrovník, preto je nepochopiteľné, prečo tento vzťah zrazu by sa mal zo strany T. pomínúť a tento by nemal mať aktívny záujem byť so svojimi súrodencami. Rozhodnutie súdu o premiestnení detí k matke nekorešponduje s ich záujmom. Matka tvrdí, že je to T., kto sa vyhýba kontaktu s otcom a sestrou, toto však žiadnym

spôsobom nepreukazuje ani neosvedčuje. Keďže nová dohoda o styku medzi rodičmi a deťmi v dôsledku závažne narušených vzájomných vzťahov je vylúčená, je odkaz súdu prvej inštancie na tom, že na novom styku s deťmi by sa rodičia mohli dohodnúť, len nereálna predstava. Znemožnenie vzájomného stretávania pre nemožnosť dohody s matkou prostredníctvom zrušenia neodkladných opatrení o úprave styku považuje otec za šikanózne. Opakovane dáva do pozornosti odignorovanie názoru mal. C.. Tiež opakovane poukazuje na angažovanie sa priateľa matky, ktorý je vysokým policajným funkcionárom, v danom prípade. Pokiaľ ide o mal. O., ak bude zachovaná matkina osobná starostlivosť, požaduje, aby on mal zachovanú možnosť doterajšej úpravy styku s ňou. Pokiaľ T. a skutočne z vlastnej vôle chce byť s matkou, tak je potrebné, aby súd zabezpečil tiež možnosť stretávania otca s dieťaťom, prípadne možnosť dočasnej striedavej starostlivosti. Je potrebné zachovať kontinuitu doterajšieho výchovného prostredia vo svetle toho, či pre deti nie je škodlivou. Stresujúca zmena pomerov u matky, ktorá udržiava dlhodobu partnerský vzťah s iným mužom, napriek tomu, že je stále v manželskom zväzku s otcom maloletých detí, čo nepochybne nepomôže deťom vyrovnať sa s aktuálne pre nich veľmi zložitou životnou situáciou. Pokiaľ budú zverené deti do výlučnej starostlivosti matky, otec má vážne obavy o ich zdravý citový a psychický vývoj, nakoľko matka uprednostnila vlastné záujmy pred záujmami detí. Deti boli vytrhnuté z im známeho prostredia, zle znášajú rozpad rodiny, na čo upozornila matku aj klinická psychologička, ku ktorej dochádzajú v rámci výchovného pôsobenia.

7. Matka vo svojej duplike na repliku otca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uviedla, že tento uvádza fakty, ktoré nezodpovedajú pravde. Pokiaľ ide o ním spomínané trestné stíhanie, ktoré malo byť vedené voči nej, toto inicioval otec dieťaťa, ktorý bol vypočutý ako svedok, v snahe demonštrovať neprimerané a nevhodné správanie sa matky k deťom, skutočnosť uvádza sú vytrhnuté z kontextu, neuvádza, že ku konfliktom došlo v rámci vzájomných konfliktných situácií, že neprimeranému správaniu zo strany matky (hodenie lyžičky, utierky, udretie utierkou) vždy predchádzalo konfliktné správanie samotnej maloletej, ktorá po matke kričala, resp. zvýšila na ňu hlas, z čoho je zrejmé, že správanie matky bolo vyprovokované neprimeraným správaním sa dieťaťa, pričom správanie matky nejavilo známky excesov či týrania. Vyplývala z uvedeného konania však závažná skutočnosť, a to, že mal. Q. trpí syndrómom zavrhnutého rodiča voči matke, pričom môže byť ovplyvnená otcom. V takomto nevhodne emočne sýtenom prostredí sa nachádza aj mal. C., ktorý má byť na základe neodkladného opatrenia už v starostlivosti matky a o ktorom tvrdí, že ísť k nej nechce. Matka má vedomosť, že mal. C. vôbec nechodí von sám, maximálne s otcom po jeho návrate z práce. Matka nemá normálnu cestu, ako sa dostať k synovi. Nechce situáciu hrotiť. Má však obavu, aby sa C. pod vplyvom sestry Q. nedostal tiež do psychického stavu, kedy ju začne ako matku nedôvodne odmietať, bude k nej negativistický a môže to na ňom zanechať dlhodobé škodlivé následky. To, že otec sa nevie zmieriť s jej odchodom z domácnosti je zrejmé zo všetkých súdnych konaní. Nie je v poriadku, ak si za rukojemníka proti matke berie deti. Mal. T. domácnosť otca opustil sám a k otcovi sa vrátiť nechce. To, že odmieta s otcom a Q. komunikovať sa matka snaží riešiť citlivo, primäť ho k zmene postoja. Aj z uvedených dôvodov žiada napadnuté uznesenie ako vecne správne v plnom rozsahu potvrdiť.

8. Kolízny opatrovník nevyužil možnosť písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

9. Krajský súd Trenčín ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v lehote (§ 362 CSP) a má predpísané náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v dotknutých častiach bez toho, aby bol viazaný rozsahom odvolania a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 CMP), prihliadnuc i na prípadné vady konania (§ 67 CMP) a po jeho preskúmaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP) dospel k záveru, že toto je v rozsahu vzťahujúcom sa k úprave práv a povinností k mal. T. potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, v rozsahu vzťahujúcom sa k úprave práv a povinností k mal. C. je toto potrebné za použ. § 388 CSP zmeniť (nakoľko v tejto časti neboli splnené podmienky pre jeho zrušenie ani potvrdenie), v časti zrušenia neodkladných opatrení upravujúcich styk rodičov s mal. deťmi za použ. § 389 ods. 1 písm. d/ CSP zrušiť, za súčasnej zmeny úpravy styku s mal. T. s tým, že zostávajúce časti rozhodnutia (o úprave práv a povinností k mal. Q. a mal. O.) rozhodnutím odvolacieho súdu zostávajú nedotknuté, keďže suspenzívnym účinkom odvolania ani dotknuté neboli.

10. Napadnutým rozhodnutím súd prvej inštancie o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala úpravu výkonu práv a povinností k mal. O., mal. T. a mal. C. vyhovel, mal. O. a T. ponechal v jej osobnej starostlivosti, mal. C. nariadil otcovi odovzdať do jej starostlivosti, určil otcovi voči všetkým trom mal. deťom výživné, za súčasného zamietnutia návrhu na nariadenie NO podaného otcom, ktorým

žiadal zveriť do svojej starostlivosti mal. T. s tým, že mal. T. a mal. O. sa v jej osobnej starostlivosti fakticky nachádzajú, a mal. Q. ponechal v starostlivosti otca, za súčasného zrušenia dovtedajšej úpravy styku rodičov s mal. deťmi, dospievajúc k záveru, že takto nastavená komplexná úprava je vo svetle záujmov mal. detí najvhodnejšia.

11. Odvolateľ (otec) namietal správnosť skutkových a právnych záverov na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie, ktoré nevzhliada ako súladné so záujmom mal. detí, poukazuje na nerešpektovanie názoru mal. C., absenciu zákonných predpokladov na jeho strane pre zmenu faktického výkonu osobnej starostlivosti o toto dieťa, okolnosti a nejasnosť dôvodov pre ktoré sa mal. T. t.č. nachádza u matky, vyslovuje obavu z možného eliminovania matkou kontaktu mal. T. s otcom a jeho súrodencami, absenciu predpokladov pre záver, že prostredie matky je pre neho aj s ohľadom na jej predchádzajúce neprímerané správanie voči mal. Q. vhodné a bezpečné, neexistenciu zákonných predpokladov pre zrušenie súdnych rozhodnutí, ktorými bol upravený styk rodičov s mal. deťmi, poukazuje tiež na existenciu ďalších skutočností, ktoré doposiaľ neboli produkované a ktoré sú podľa neho spôsobilé k zmene rozhodnutia (odvolacie dôvody uvedené v ust. §365 ods. 1 písm. f/,g/ a h/ CSP).

12. Odvolací súd za aplikácie § 380 ods. 2 CSP v spojitosti s ust. § 67 CMP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré prechádzalo rozhodnutiu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ CSP a existenciu takejto vady odvolateľ ani netvrdil.

13. Posúdením otcom produkovaných odvolacích námietok vo svetle skutočností z obsahu spisového materiálu plynúcich, tieto vyhodnotil odvolací súd ako čiastočne opodstatnené, spôsobilé k čiastočne odlišnému komplexnému upraveniu práv a povinností rodičov k mal. deťom.

14. Osobitná úprava neodkladných a iných opatrení súdu, je obsiahnutá v ustanoveniach § 360 až § 369 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ktoré však upravujú len niektoré ustanovenia o neodkladných a iných opatreniach súdu. V otázkach tam neupravených, sa v zmysle § 2 ods. 1 CMP použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Pri posúdení dôvodnosti odvolania otca maloletých detí, vychádzajúc z vyššie uvedeného, aplikoval odvolací súd nasledovné ustanovenia právnych predpisov:

15. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Podľa § 325 ods. 1, 2 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

17. Podľa § 361 CMP súd nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

18. V zmysle § 329 veta prvá CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania

19. Podľa § 366 Civilného mimosporového poriadku neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

20. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a § 26 sa použijú primerane.

21. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa.

Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

22. Z ust. § 25 ods. 2 Zákona o rodine vyplýva, že ak sa rodičia o úprave styku s maloletým dieťaťom nedohodnú, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom.

23. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

24. V čl. 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2 je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

25. Podľa Čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä: a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

26. Ako vyplýva z ustanovení § 325 CSP a § 361 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť len z dôvodu, že je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená a v konaniach, ktoré sú upravené v CMP aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem.

27. V tomto konaní matka aj otec požadovali nariadiť neodkladné opatrenie, dôvody ktorého posúdiac ich návrhy podľa obsahu, možno subsumovať pod dôvod uvedený v ust. § 325 ods. 1 CSP, spočívajúci v potrebe bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Pre potreby využitia tohto inštitútu postačovalo teda osvedčenie potreby nevyhnutnej neodkladnej ochrany práv a právom chránených záujmov predovšetkým mal. detí, pričom zistenie relevantných skutočností si z hľadiska jeho účelu nevyžadovalo vykonanie plnohodnotného dokazovania, postačoval zjednodušený spôsob, teda ich osvedčenie. Súd prvej inštancie predovšetkým posudzoval vo svetle záujmu mal. detí, ktorým je tento typ konania ovládaný, či tu je existencia takých skutočností, ktorá by aktuálne so zreteľom na oboma uvádzané dôvody, boli spôsobilé vyžadovať si okamžitý zásah súdu prostredníctvom požadovaného procesného inštitútu.

28. Posúdením rozhodujúcich skutočností sa odvolací súd predovšetkým plne identifikuje so záverom súdu prvej inštancie v tom, že sú naplnené zákonné predpoklady pre využitie neodkladného opatrenia v tomto konaní za účelom úpravy výkonu osobnej starostlivosti o mal. deti do doby konečného vyriešenia práv a povinností k mal. deťom prostredníctvom vydania rozhodnutia v konaní o veci samej, v ktorom ako vyplýva zo spisu je otázka vhodnosti výchovného modelu a prostredia, v riešení tiež prostredníctvom nariadeného znaleckého dokazovania.

29. Primárne vo svetle produkovaných a z listín plynúcich skutočností, odvolací súd vo vzťahu k posudzovanej problematike považuje za potrebné zdôrazniť, že žiaden rodič nie je schopný dať dieťaťu širokospektrálne všetko, čo dieťa pre svoj život potrebuje (čím odvolací súd nemá na mysli materiálnu stránku zabezpečenia dieťaťa) a preto pokiaľ tomu nebránia významné okolnosti, rovnocenná participácia každého rodiča na výchove a starostlivosti o každého maloletého už od jeho narodenia, je veľmi významná a nezastupiteľná. Nepochybne najvhodnejším spôsobom, akým je možné vzájomné vzťahy dieťaťa s rodičmi v situácii, keď rodičia už spolu nežijú rovnocenne rozvíjať, je nastavenie takej formy výkonu osobnej starostlivosti o mal. deti a ich výchovného prostredia, ktorá na to vytvorí čo možno

najlepšie podmienky, čo je obvyčajne možné dosiahnuť predovšetkým dohodou rodičov, ktorí v kolízii a so zreteľom na záujem mal. detí, podriadiac tak niekedy vzájomne narušené vzťahy vyššiemu princípu, nepreferujú svoje vlastné záujmy a predstavy o spôsobe usporiadania výkonu týchto práv, k naplneniu čoho však zjavne v podmienkach posudzovanej veci nedochádza.

30. V konkrétnosti danej veci z obsahu spisového materiálu vyplýva, že maloleté deti Q., C., T. a O. pochádzajú z manželstva rodičov, ktoré je doposiaľ platné. Manželia od 22.08.2019 nežijú v spoločnej domácnosti, kedy sa z nej odsťahovala matka spolu s najmladšou dcérou O.. Ostatné deti zostali v osobnej starostlivosti otca. Na súde prvej inštancie pod spisovou značkou 34P/180/2019 prebieha konanie o rozvod manželstva v ktorom konaní Okresný súd Trenčín uznesením č. k. 34P/180/2019-118 zo dňa 12.03.2020 nariadil rodičom a maloletým deťom výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu u klinického psychológa A.. (ďalej len „klinická psychologička“), ktoré poradenstvo v čase rozhodovania súdu prvej inštancie ešte prebiehalo, súčasne je vo veci nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológia, odvetvia poradenská psychológia za účelom zistenia najvhodnejšieho výchovného prostredia pre maloleté deti, keďže v tejto otázke sa rodičia detí nevedia dohodnúť. Na Okresnom súde Trenčín tiež pod spisovou značkou 31P/179/2019 prebieha konanie o návrhu matky, ako aj otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozvodu manželstva. Každý z rodičov v uvedenom konaní žiada všetky štyri mal. deti zveriť do svojej osobnej starostlivosti a druhého rodiča žiada zaviazat' povinnosťou prispievať na ich výživu. Ani v jednej veci nebolo doposiaľ právoplatne rozhodnuté.

31. Nebolo sporným, že od doby odchodu matky zo spoločnej domácnosti spolu s najmladšou O., maloleté deti Q., C. a T. zostali vo faktickej osobnej starostlivosti otca, ktorý sa o tieto riadne staral, pričom z doposiaľ osvedčených skutočností nevyplýva, že by z jeho strany v starostlivosti o maloleté deti boli zistené nejaké nedostatky. Súčasnne však nemožno pochybovať, že vzťahy medzi rodičmi detí zároveň boli a sú veľmi vážnym spôsobom a hlboko rozvrátené, čo poznamenalo zásadne negatívne ich vzájomnú komunikáciu, z ktorého dôvodu zjavne neboli spôsobilí k tomu, aby sa dohodli o podmienkach a rozsahu vzájomného stretávania s maloletými deťmi. Z uvedeného dôvodu preto, prostredníctvom vydania dvoch neodkladných opatrení, došlo k úprave styku rodičov s mal. deťmi, a to prostredníctvom uznesenia OS T. pod č.k. 31P/179/2019-35 zo dňa 03.10.2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/2/2020-88 zo dňa 23.01.2020 a uznesením Okresného súdu Trenčín č.k. 31P/179/2019-71 zo dňa 07.11.2019, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 27CoP/3/2020-94 zo dňa 23.01.2020. Z vyjadrení rodičov však vyplýva, že ani napriek nastaveniu styku s mal. deťmi prostredníctvom súdnych rozhodnutí, nemožno hovoriť o bezproblémovom a reálne aj prebiehajúcim výkone týchto rozhodnutí na dobrovoľnej báze medzi rodičmi. Je zrejmé, že ich vzájomne hlboko narušené vzťahy ovplyvnili aj ich konanie vo veci vytvorenia podmienok pre korektné vzájomné stretávanie rodičov s deťmi, ktoré nemali na základe vzájomnej dohody ponechané v svojej osobnej starostlivosti.

32. Matkou vyvolané konanie o nariadenie neodkladného opatrenia vo veci úpravy práv a povinností k maloletým deťom nasledovalo po tom, ako mal. T., ktorý predtým bol vo faktickej osobnej starostlivosti otca, v októbri 2020 odišiel bývať k matke a ani prostredníctvom kolízneho opatrovníka sa nepodarilo zistiť skutočnú príčinu tohto stavu. Mal. T. ani v rámci vykonaného pohovoru bez prítomnosti rodičov, sa k dôvodom tejto zmeny a jeho rozhodnutia zmeniť dovtedy medzi rodičmi zaužívaný spôsob výkonu osobnej starostlivosti o jednotlivé deti nevyjadril, komunikoval však svoj názor a vôľu zostať bývať s matkou. Na strane druhej, mal. C., ktorý je vo faktickej osobnej starostlivosti otca, jednoznačne v rámci pohovoru bez prítomnosti rodičov, vyjadril svoj názor a vôľu zostať s otcom, žiť s matkou priamo odmieta. Matka sa snaží návrhom docieľiť, aby s výnimkou mal. Q. (úpravy práv a povinností ku ktorej sa svojim návrhom nedotýka), všetky deti zostali v jej osobnej starostlivosti, na strane druhej k identickému výsledku smeruje otec, avšak nad rámec požiadavky matky do tejto úpravy požaduje zahrnúť aj najstaršiu mal. Q., teda požaduje, aby v jeho osobnej starostlivosti boli ponechané ako doteraz tri deti pochádzajúce z manželstva, pokiaľ ide o mal. O., ktorá je od počiatku s matkou ponecháva na zvážení súdu ako rozhodne, deklaruje však svoju spôsobilosť postarať sa aj o ňu. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie (a javí sa z podaní produkovaných v odvolacom konaní, že v tomto smere k zmene neprišlo), otec žil po odchode mal. T. k matke s mal. Q. a mal. C., o ktoré deti sa stará. Matka (keďže nerozporuje v tomto smere tvrdenia otca), žije v spoločnej domácnosti s novým partnerom, tiež s mal. T. (od októbra 2020) a od počiatku mal. O., ktorú aj dovtedy mala v svojej faktickej osobnej starostlivosti. Otec v prospech svojich požiadaviek dôvodí nezodpovednosťou matky, jej nevhodným

správaním k mal. Q.. Matka na strane druhej obviňuje otca z manipulácie s deťmi, nepriaznivého dopadu na mal. deti, spôsobu akým otec prežíva rozpad ich manželstva, zároveň nespochybňujúc, že k určitému nevhodnému správaniu z jej strany voči mal. Q. došlo (hádzanie po nej rôznych predmetov) čo ospravedlňuje však tým, že to bolo vyprovokované správaním mal. Q., ktorá príkladmo na ňu zvyšovala hlas.

33. Vyhodnotiac všetky vyššie uvedené skutočnosti je nado všetku pochybnosť zrejmé, že nie tak nespôsobilosť ktoréhokoľvek z rodičov zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti a s tým spojená potreba zmeny dovtedajšieho výkonu osobnej starostlivosti o maloleté deti, ktorá tu bola nastolená medzi rodičmi konsenzuálne po odchode matky zo spoločnej domácnosti, ale hlboký komunikačný konflikt a preferovanie vlastných osobných záujmov pred záujmom maloletých detí, sú zjavným dôvodom pre vyvolanie tohto konania o nariadenie neodkladného opatrenia napriek tomu, že je zjavné, že maloleté deti bez ohľadu na to, ako to ktoré z nich dáva najavo opoznať okoliu, nepriaznivo prežívajú rozpad rodiny, a preto prvoradou úlohou ich rodičov tak bolo, aby vyvinuli maximálnu snahu na to (tiež prostredníctvom zlepšenia vzájomnej komunikácie), aby maloleté deti aspoň do miery, pokiaľ je to reálne možné, v prostredí, v ktorom sa deti dovtedy nachádzali aj zastabilizovali a vyčkali dokiaľ otázka vhodnosti výchovného prostredia vo vzťahu ku každému jednotlivému dieťaťu, nebude vyriešená aj za pomoci vo veci samej nariadeného znaleckého dokazovania v konaní o veci samej.

34. Nemožno totiž pochybovať o tom, že už len samotný rozchod rodičov a skutočnosť, že nežijú v spoločnej domácnosti, ktoré ich spolužitie pre deti predstavovalo určité bezpečie ucelenej rodiny, je pre ne vysoko stresový moment, s ktorým typom životnej situácie sa s ťažkosťami vyrovnávajú dospelí jedinci, nieto ešte maloleté deti. Je preto neudržateľné, ak takto vzniknutý stav jednoznačne nekonformný predovšetkým pre maloleté deti, ešte vyhocujú rodičia prostredníctvom vzájomných nezhôd ovplyvnených na ich stranách rôznymi predstavami týkajúcimi sa ďalšej starostlivosti o ne, čím ich nepochybne vystavujú ďalším traumatizujúcim zážitkom napriek tomu, že ich povinnosťou, naviac vzhľadom na vek detí a takúto zásadnú zmenu v ich živote, je pred takýmito situáciami deti chrániť. Úlohou rodičov v takomto stave by malo byť, aby vzhľadom na záujem maloletých sa svojim správaním približovali k stavu, aby riešenie dotknutej otázky bolo vo všetkých aspektoch v záujme detí, teda aby opustili svoje vlastné egoistické záujmy, pretože každý rodič by si mal byť vedomý toho, že prioritou záujmu dieťaťa platí o.i. preto, že dôsledky ignorovania záujmu dieťaťa sa v jeho sfére (v jeho živote či už v súčasnosti alebo v budúcnosti) prejavujú intenzívnejšie negatívne ako v živote rodiča ako človeka dospelého; dieťa totiž nie je „hotová“ silná osobnosť a nie je schopné sa s uvedenou situáciou vysporiadať, takže často si nesie psychické traumy po celý život (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 266/10 z 18.08.2020). Odvolací súd tak, ako v iných prípadoch aj v tomto zdôrazňuje, že nielen verbalizovanie tohto stavu, ale premietnutie takto požadovaného postoja do praktického života mal. detí, ktorý spočíva v tom, že prioritne veci týkajúce sa detí rodičia budú riešiť dohodou a autoritatívne rozhodnutie súdu bude pre nich len krajnou možnosťou, je obrazom ich skutočného vzťahu k mal. deťom. Toto však vyžaduje zodpovedné nazeranie na vlastné konanie s preferenciou záujmu maloletého dieťaťa, k naplneniu čoho však doposiaľ zjavne nedochádza, keďže rodičia nie sú schopní vyriešiť konsenzom ani základné otázky týkajúce sa detí a ich predstava, že akúkoľvek nezhodu medzi sebou, či nevyriešené vzájomné konflikty budú riešiť vyvolávaním nových konaní s odprezentovaním, že ich vedú práve vo svetle záujmu mal. detí, je neudržateľná a s naplnením verbalizovaného záujmu na zdravom psychickom a fyzickom živote dieťaťa nezlučiteľná.

35. Matka svoje nároky ťažiskovo odôvodňuje obavami z možného negatívneho ovplyvňovania mal. detí otcom, na neprospech nej ako druhého rodiča, odkazujúc, na to, že u mal. Q. sa takto mal vyvinúť syndróm zavrhnutého rodiča (matky), tiež, že deti otec zaťažuje svojou frustráciou z rozpadu ich vzťahu, vo svetle čoho nevidí výchovné prostredie a pôsobenie otca ako pre deti vhodné.

36. I keď listiny obsiahnuté v spise danej veci, neozrejmujú bližšie okolnosti a príčiny, ktoré viedli k tomu, že matka v roku 2019 ukončila spolužitie s otcom mal. detí, faktom zostáva, že to bola ona, nie otec, kto odišiel zo spoločnej domácnosti a v opatere otca nechal tri maloleté deti o ktoré sa tento cca 14 mesiacov, t.j. až do doby ako matka vyvolala toto konanie, fakticky aj staral. Keďže nerozporuje tvrdenie otca, že žije v spoločnej domácnosti s novým partnerom, javí sa, že jej odchod od detí a manžela, mohol byť tiež motivovaný realizovaním si vlastných predstáv o usporiadaní si nových životných podmienok. V kolízii s nevyhnutne reálne predpokladaným negatívnym dopadom takto novovzniknutého stavu na mal. deti, zjavne uprednostnila vlastný záujem. Aj aktuálne zjavne nepripisuje

význam tomu, že pre deti prispôsobenie sa tejto novej situácii (rozpadu rodiny, odlúčení rodičov, ich zrejmej neschopnosti kultivovane vzájomne komunikovať), navyiac za stavu, keď ich matka žije s iným mužom napriek tomu, že stále trvá jej manželstvo s ich otcom, rozhodne nemôže byť jednoduchou záležitosťou. Preto konštrukcia podsúvaná matkou, že negatívny vplyv na mal. deti ide na ťarchu výlučne otca, ako z tohto dôvodu nevhodného rodiča pre výkon starostlivosti o deti, na ktorom ona neparticipuje, je neudržateľná. Kumulatívnym posúdením všetkých vzájomných súvislostí nemožno totiž prijať iný záver ako ten, že rovnakou, ak nie väčšou mierou, na negatívnom vnútornom prežívaní situácie, ktorú mal. deťom spolupôsobením vytvorili rodičia, participuje aj matka a dôsledky jej konania a tiež z neho plynúce aktuálne narušené vzťahy medzi ňou a otcom, sa nepochybne negatívne premietajú do psychickej sféry všetkých detí, a to či už na úrovni vedomej, alebo nevedomej. Pokiaľ matka produkuje obavu z možného vzniku syndrómu zavrhnutého rodiča (matky) pod vplyvom otca u mal. Q., tak zjavne nedostatok vlastnej sebareflexie jej bráni vidieť možnosť vzniku (nemožno vylúčiť, že aj už prítomnej existencie) oveľa závažnejšieho syndrómu (deštruktívnejšieho svojim dopadom na dieťa) syndrómu, ktorý sa mohol u mal. Q. (ale aj u ďalších detí) vyvinúť v dôsledku konania matky a to syndrómu dieťaťa nechceného. Je potrebné si uvedomiť, že matka nielen od manžela ale aj svojich troch detí odišla, keď boli z hľadiska ich vývoja v citlivom a zraniteľnom veku (Q. - XX rokov, C. XX rokov, T. X rokov). Mal. Q. ako z detí najstaršia sa zjavne pasovala do úlohy náhradnej matky svojim súrodencom v prospech čoho nasvedčujú aj vyjadrenia mal. T., že od nich stále niečo chcela, zrejme v snahe u nich dodržiavanie nejakého denného režimu a snahe otcovi so starostlivosťou o deti pomôcť. Snaha matky ospravedlňovať, resp. bagatelizovať svoje neprimerané správanie voči mal. Q. (sama ho identifikuje ako hádzanie rôznych predmetov po nej) tým, že dieťa na ňu zvýšilo hlas, čím malo byť príčinou neadekvátneho správania matky je neudržateľná. O tom, že aj ostatné deti vnímali správanie matky voči mal. Q. ako niečo traumatizujúce, svedčia aj vyjadrenia mal. C., ktorý ako dôvod odmietania matky z jeho strany uvádza práva matkino správanie (húkala po Q., vyhadzovala ju). Pokiaľ by za týchto okolností mal. Q. aj trpela syndrómom zavrhnutého rodiča (čo doposiaľ preukázané nie je), tak je dostatok dôvodov sa domnievať, že matka sa na jeho vzniku nedostatkom svojej empatie voči tomuto mal. dieťaťu významne podieľala. Je potrebné si uvedomiť na strane matky, že mal. Q. nie je pre ňu súperom, je jej dieťaťom a má povinnosť ju chrániť a s láskou sa o ňu starať. Nemožno vylúčiť, že Q. takto vzťah matky voči sebe nevnímala a prípadne aj zvýšený hlas na matku, mohol byť len volaním po jej láske k nej. Nemožno opomenúť ani nedostatok empatie matky voči mal. dieťaťu, keď aj prostredníctvom tohto konania si vytvára množinu mal. detí, ktoré sa usiluje získať, z ktorej ako jedinú diskvalifikuje mal. Q., pričom tomu, akým spôsobom môže dieťa túto situáciu prežívať vo svojom vnútornom svete (bez ohľadu na to, že navonok prezentuje odmietanie matky) matka pozornosť zjavne nevenuje. Za týchto okolností sa preto odvolávať na to, že vzniknutá situácia a postoj mal. detí (osobitne mal. Q.) ide výlučne na ťarchu správania otca, ktorý sa podľa nej nevie vysporiadať s ukončením ich spolužitia, prostredníctvom čoho chce dosiahnuť jeho diskvalifikáciu zo starostlivosti o mal. deti, nemožno hodnotiť ako korektné. Na strane druhej, však rovnako otec musí aj za daných okolností bezpodmienečne rešpektovať postavenie matky v procese starostlivosti a stretávania sa s mal. deťmi, bez ohľadu na ukončenie spolužitia s matkou, či jej nový partnerský vzťah (i keď je zjavne problematické pre neho sa s tým vyrovnáť), a to so zreteľom na dosiahnutie nielen zastabilizovania výchovného prostredia mal. detí, ale v primárnej snahe zmierniť im dôsledky ukončenia spolužitia ich rodičov prostredníctvom snahy vytvárať podmienky pre postupnú, aspoň formálne pozitívnu zmenu vo vzťahoch rodičov, a vo vzájomnej spolupráci s matkou tak eliminovať negatívny dopad na zdravie psychické, ale aj fyzické všetkých ich mal. detí. Je potrebné si totiž uvedomiť, že obaja rodičia bez ohľadu na to, ktorý z nich sa vnútorne cíti byť vo vzťahu k deťom dominantným, sú si v právach a povinnostiach voči deťom plne rovní. Preto zjavné antagonistické vzájomné nastavenie rodičov, v ktorom je tiež dôvod dožadovania sa súdnych nastavení v otázkach, ktoré by pri minimálnej vôli do doby ich posúdenia v rámci konania o veci samej boli spôsobilí vyriešiť, je so záujmom detí, ktoré to citlivo vnímajú a do určitej miery sú tak vystavené tlaku vyberať si medzi rodičmi, absolútne nezlučiteľné. Kto iný, ak nie rodičia, by si to mali s plnou vážnosťou uvedomiť. Už samotný fakt, že obaja tvrdia, že to-ktoré mal. dieťa je ovplyvnené lojálnosťou toho - ktorého druhého rodiča, ktorý pri jeho vyjadrení je prítomný, by mala byť pre oboch rodičov varovným signálom, pretože len nezodpovedný rodič môže zodpovednosť za vlastnú neschopnosť zvládnuť životné situácie, ktoré ho postretli, príkladmo tiež v podobe partnerských rozchodov, preniesť na deti tým spôsobom, že či už priamo, alebo nepriamo naň vyvíja emocionálny nátlak, pod vplyvom ktorého by dieťa malo voľiť preferenčného rodiča napriek tomu, alebo tiež bez ohľadu na to, či má k obom rodičom rovnocenný vzťah. Zostáva dúfať, že riziko negatívnych dopadov na mal. deti, majúce pôvod v správaní rodičov, si obaja dostatočne včas uvedomia.

37. Faktom však je, že za aktuálne narušených vzťahov medzi rodičmi, pri minimálnom predpoklade dosiahnutia konsenzu v otázkach, ktoré boli nastolené v tomto procese, odvolací súd vzhľadom v zhode so súdom prvej inštancie naliehavú potrebu upraviť výkon rodičovských práv voči mal. deťom, vo svetle eliminovania negatívnych dopadov na mal. deti v ďalšom procese vývoja nezahod medzi ich rodičmi a priority zastabilizovania výchovného prostredia mal. detí do doby, ako v merite veci túto otázku posúdi súd a vo svetle práv oboch rodičov, avšak s akcentom na prvoradý záujem mal. detí, posúdiac starostlivo všetky rozhodujúce skutočnosti produkované rodičmi, ako aj tie ktoré zistil z obsahu spisového materiálu, dospel vo vzťahu k jednotlivým mal. deťom k nasledovným záverom:

38. Pokiaľ ide o nastolenú úpravu výkonu práv a povinností k mal. T., napriek tomu, že z obsahu spisového materiálu v tomto štádiu dokazovania nevyplývajú (teda neboli preukázané, ale ani osvedčené) také skutočnosti, ktoré by diskvalifikovali otca z ďalšej starostlivosti o toto dieťa, odvolací súd dospel k záveru, že v tejto časti rozhodnutie súdu prvej inštancie možno považovať za vecne správne, majúce oporu v správnych skutkových záveroch, interpretovaných vo svetle príslušnej na túto problematiku dopadajúcej právnej úpravy, s akcentom na názor prejavovaný maloletým dieťaťom. Pravdou síce je, ako namieta otec, že súdu v tomto štádiu nie sú jasné príčiny, pre ktoré mal. T. odišiel bývať k matke a nemožno tiež vylúčiť, že je to len dôsledkom „kupovania“ si dieťaťa matkou prostredníctvom mal. C. tvrdených vecí, ktoré si mal. T. želal (playstation a ďalšie), či tým, že u matky môže mať voľnejší denný režim (uvádza, že mal. Q. stále od neho niečo chcela), faktom však je, že tento sa u matky nachádza od októbra 2020 a doposiaľ zo šetrenia kolízneho opatrovníka nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by reálne odôvodňovali obavu, že by v dôsledku toho jeho zdravý psychický či fyzický vývoj mohol byť ohrozený. Samozrejme nemožno spochybniť, že ideálnym riešením by bolo, keby všetky štyri deti, v horšom prípade tri maloleté deti, ktoré doposiaľ žili s otcom, naďalej mohli byť v jednej domácnosti, keďže zjavne medzi nimi sú silné vzájomné citové väzby (po odlúčení mal. C. plakal za mal. T. a naopak mal. T. má byť smutný z toho, že nie so súrodencami) a odvolací súd nepochybuje, že takéto väzby má mal. T. aj na svojho otca a deti tak môžu v dôsledku odlúčenia pociťovať výraznú vnútornú disharmóniu (mal. T. zjavne mal. C. ako staršieho brata vníma ako svoj vzor, bezpečie či ochranu), do akej miery je však ich odlúčenie vo svetle priority ich záujmu neakceptovateľné, zodpovie však až dokazovanie vo veci samej. Keďže vo svetle záujmu mal. detí neboli schopní samotní obaja rodičia predísť takémuto neželanému stavu, musel konflikt odlišných postojov rodičov v otázke ďalšieho výchovného prostredia mal. T. a mal. C. vyriešiť súd, pretože ani názor týchto detí, v koho starostlivosti by chceli zostať, nie je v zhode. Mal. T. v pohovore bez prítomnosti rodičov vyslovil, že chce zostať bývať s matkou, i keď nevedel opoznatelne vysvetliť príčinu jeho odchodu od otca a súrodencov (tvrdenie, že mal. Q. stále niečo od neho chcela a išla mu tým na nervy to dostatočne nevysvetľuje). Otec síce uvádza, že rešpektuje vôľu mal. T., žiada však, aby mu to dieťa povedalo priamo do očí. Za aktuálnej situácie, keď deti sú vystavené dôsledkom straty bezpečia ucelenej a fungujúcej rodiny, tiež narušenej komunikácie rodičov, vystaviť dieťa takémuto vnútornému konfliktu prostredníctvom priamej konfrontácie s výberom preferenčného rodiča, nie je podľa názoru odvolacieho súdu akceptovateľné a preto s rešpektom k názoru mal. T. (pri neosvedčení závadovosti výchovného prostredia matky) je potrebné aktuálne do doby, ako táto otázka vhodnosti formy výchovného prostredia u mal. T. bude zodpovedaná aj za odbornej pomoci prostredníctvom nariadeného znaleckého dokazovania, ponechať tohto v osobnej starostlivosti matky, s apelom u oboch rodičov na to, že tento stav musia akceptovať a svoje prejavy mu prispôbiť, v snahe nevystaviť dieťa vnútornému konfliktu a sebaobviňovaniu z toho, že sa týmto spôsobom momentálne rozhodlo. Je však povinnosťou a zodpovednosťou matky, aby nielen formálne, ale aj reálne vytvárala podmienky pre to, aby sa kontinuálne naďalej rozvíjali a upevňovali vzájomné vzťahy mal. T. nielen s jeho súrodencami, ktorí sú u otca, ale aj s otcom samotným. Do jej pozornosti odvolací súd dáva, že súdna prax zastáva názor, že v prípade odlišného konania rodiča, je namieste sa zaoberať otázkou, či takýto rodič je z hľadiska svojich daností spôsobilý dieťaťu vytvoriť zdravé a bezpečné prostredie. Na druhej strane je na otcovi, aby tento stav akceptoval a nevinil dieťa za jeho aktuálny postoj, tento rešpektoval bez ohľadu na to, v čom spočívajú jeho príčiny. Priestor na úvahy o striedavom výkone osobnej starostlivosti v aktuálnom štádiu, tak ako sa toho alternatívne dožaduje otec, nie je vytvorený. V neprospech tohto modelu jednoznačne svedčia aktuálne významne narušené vzájomné vzťahy rodičov, nespôsobilosť ich kultivovanej komunikácie, riešenie čohokoľvek za pri spenia polície a takáto forma starostlivosti by len vytvárala podmienky (rozumej v štádiu rozhodovania o NO) pre vznik ďalších nežiaducich situácií, ktoré do doby posúdenia tejto otázky vo veci samej, nie sú nevyhnutné. Rovnako ďalšia destabilizácia dieťaťa vo výhľade toho, že otázka výchovného prostredia bude v dohľadnej dobe právoplatne vo veci samej vyriešená, nemá opodstatnenie. Samozrejme nemožno na ľahkú váhu brať a odignorovať tvrdenia otca, že matka sa snaží maloleté dieťa separovať od jeho zvyšných súrodencov, od otca, či okolitého

sveta. Pravdou je, že aktuálne takéto skutočnosti zo správy kolízneho opatrovníka nevyplývajú, čo však nediskvalifikuje samotného kolízneho opatrovníka z hľadiska svojej zákonom určenej úlohy zastupovať a chrániť maloleté deti, aby situáciu priebežne monitoroval a v prípade pochybností to súdu avizoval. Aktuálne však, podľa názoru odvolacieho súdu, neboli zistené prekážky, ktoré by diskvalifikovali matku z výkonu osobnej starostlivosti o mal. T. a s akcentom na jeho názor, preto aj odvolací súd rozhodnutie v časti týkajúcej sa úpravy výkonu práv a povinností k mal. T. ako vecne správne za použitia § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil za súčasného potvrdenia tiež zamietnutia návrhu otca, ktorým sa domáhal zverenia mal. T. do svojej osobnej starostlivosti.

39. Odvolacie námietky otca, tak odvolací súd vo vzťahu k mal. T. vyhodnotil ako nespôsobilé k zmene napadnutého rozhodnutia v tejto jeho časti.

40. Na rozdiel od úpravy vzťahujúcej sa k mal. T., sa však odvolací súd neidentifikuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v časti, ktorou boli upravené práva a povinnosti k mal. C., ktorý sa nachádza od rozchodu rodičov v osobnej starostlivosti otca a vychádzajúc zo správy kolízneho opatrovníka, ktorý bez prítomnosti rodičov vykonal pohovor s mal. C., tento jednoznačne odmieta žiť s matkou (dávajúc do pozornosti o.i. jej správanie k mal. Q.) a chce zostať v osobnej starostlivosti otca, v ktorej fakticky zostáva aj najstaršie dieťa, mal. Q.. Dôvody, na ktorých súd prvej inštancie založil rozhodnutie vo vzťahu k tomuto dieťaťu, sú podľa názoru odvolacieho súdu pre nastolenú zmenu (rozumej odovzdanie mal. dieťaťa matke), o to viac kolidujúca s vôľou mal. dieťaťa, nezodpovedajúce. Súdom prvej inštancie na jednej strane zakladá svoje rozhodnutie vo vzťahu k mal. T. na názore dieťaťa, na strane druhej však názor mal. C. ignoruje. Zodpovedanie toho, či mal. C. navonok prezentovaná vôľa aj korešponduje s jeho skutočnou vôľou, bude úlohou znaleckého dokazovania a procesu rozhodovania vo veci samej. Aktuálne nie sú k dispozícii také zistenia, ktoré by boli spôsobilé dôvodne to predpokladať. Súdom nevyžiadaná správa z psychologického procesu, ktorý je však zjavne poznamenaný diskomfortom (podľa otca tiež odmietaním psychologičky mal. deťmi pre jej metodologické postupy, ktoré vnímajú negatívne), postup proti prezentovanej vôli mal. C. neodôvodňuje. Vo svetle aktuálne nie priaznivého rozpoloženia maloletých detí poznamenaného rozchodom rodičov, už spomínaným novým partnerským vzťahom matky s nereálnym predpokladom, že maloleté deti sú spôsobilé z hľadiska svojho veku sa so všetkými týmito zmenami bezproblémovo vyrovnávať, by rozhodnutie o zmene výchovného prostredia mal. C. bez vážnych a relevantných dôvodov (naviac v tomto procese len do doby konečného vyriešenia tejto otázky), zastabilizovaniu mal. dieťaťa neprispelo. O tom, že otec má pre starostlivosť o dieťa vytvorené podmienky, zjavne nemôže pochybovať ani samotná matka, keďže v roku 2019, ponechajúc tri deti vo výlučnej starostlivosti svojho manžela, z domácnosti odišla realizovať svoje vlastné predstavy o živote, zjavne nepociťujúc aktuálne ňou tvrdenú hrozbu z otca v podobe jeho negatívneho vplyvu na deti. Nemožno pochybovať o tom, že tak matka, rovnako ako otec, sú pre všetky štyri deti v ich živote rovnocenne významní. Keďže však nie je možné dosiahnuť v konkrétnostiach danej veci ideálny stav, spočívajúci v spolužití všetkých detí v jednej domácnosti za účasti oboch rodičov, tak matka, ako aj otec si musia byť vedomí, že výsledkom ich konania nemôže byť ani ideálne výchovné prostredie pre maloleté deti v zmysle, že budú tvoriť jeden ucelený harmonický celok. Keďže matka neosvedčila, ale ani nevyprodukovala žiaden racionálny argument takej váhy, ktorý by diskvalifikoval otca z výkonu jeho osobnej starostlivosti o toto dieťa, nie je podľa názoru odvolacieho súdu žiaden zákonný ani racionálny dôvod, pre ktorý by v rozpore so želaním samotného dieťaťa (s prihliadnutím samozrejme na jeho vek a rozumové schopnosti), malo byť proti jeho vôli zverené matke.

41. Z uvedeného dôvodu preto v časti úpravy práv a povinností k mal. C., odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie (§ 388 CSP) a dieťa ponechal v osobnej starostlivosti otca, kde, ako vyplýva z písomných podaní účastníkov, sa zjavne kontinuálne naďalej nachádza. Súčasne vo svetle zákonných určujúcich kritérií pre určenie nevyhnutnej miery výživného (§ 65 ods. 1-5 Zákona o rodine) so zohľadnením veku mal. dieťaťa, jeho potrieb, ako aj možností oboch rodičov, nariadil matke prispievať na výživu mal. C. čiastkou 50,- eur, ktorá bola v prospech tohto dieťaťa určená súdom prvej inštancie otcovi, keďže ani jeden z rodičov netvrdil, že rozsahu zabezpečenia nevyhnutných potrieb dieťaťa nezodpovedá, pričom príjem matky (cca 800,- eur) jej platenie takéhoto výživného (pri zohľadnení tiež určeného výživného na mal. Q.) umožňuje.

42. V konečnom dôsledku sa odvolací súd zaoberal námietkami otca proti tej časti rozhodnutia (výrok 5.), ktorou súd prvej inštancie zrušil doterajšiu úpravu styku rodičov s maloletými deťmi, dôvodiac o.i. konfliktnými vzťahmi medzi rodičmi. Pre takéto rozhodnutie, však podľa názoru odvolacieho súdu, nie

sú aktuálne žiadne zákonné, ani racionálne dôvody. Ako už bolo uvedené vyššie, obaja rodičia sú rovnako významnými pre každé z maloletých detí, a preto je úlohou súdu prispievať k tomu, aby sa nielen upevňovali a naďalej rozvíjali, ale predovšetkým ani v najmenšej miere nenarušili vzájomné väzby medzi rodičmi a maloletými deťmi, tiež navzájom medzi maloletými deťmi za situácie, keď deti pochádzajúce z jedného zväzku, navyiac zjavne silne citovo previazané, neboli dočasne zverené vzhľadom na okolnosti takéto rozhodnutie odôvodňujúce, len jednému z rodičov. Naplnenie vyššie uvedeného cieľa, nepochybne majú zabezpečiť v predchádzajúcich konaniach vydané neodkladné opatrenia, ktoré vytvárajú aspoň základný rámec na to, aby napriek narušeným vzťahom rodičov boli zachované väzby medzi oboma rodičmi a deťmi navzájom. Keďže nemožno predvídať, v akom časovom horizonte môže byť právoplatne vyriešená otázka konečnej úpravy práv a povinností rodičov k maloletým deťom, nemožno pochybovať, že doposiaľ vydané rozhodnutia o úprave styku rodičov s mal. deťmi (nastavené súčasne tak, aby aj vzájomný kontakt medzi mal. deťmi bol kontinuálne zabezpečený) sú o to významnejšími. Úvahy o tom, že výkon takýchto rozhodnutí by nemusel byť vhodný s ohľadom na narušené vzťahy medzi rodičmi je neudržateľný, keďže v kolízii medzi záujmami rodičov a ich vlastnými predstavami, je záujem maloletých detí na udržanie kontinuálnych väzieb s oboma rodičmi a medzi sebou navzájom, nepochybne vyššie. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie obsiahnuté v bode 5. zrušil, keďže pre jeho vydanie nikdy neboli naplnené zákonné predpoklady, teda nemalo byť vydané (§389 ods. 1 písm. d/ CSP).

43. Zároveň však vo svetle nastolenia zmeny doterajšieho faktického výkonu osobnej starostlivosti vo vzťahu k mal. T. (keďže doposiaľ bol upravený jeho styk s matkou, keďže bol u otca) s poukazom na to, že mal. T. aktuálne zostáva v osobnej starostlivosti matky, upravil odvolací súd jeho styk s otcom za podmienok a v rozsahu, ako je doposiaľ upravený styk mal. O. s otcom, ktorá doposiaľ bola a tiež aj zostáva vo fatickej osobnej starostlivosti matky, čím podľa názoru súdu budú zosúladené a vytvorené čo možno najlepšie predpoklady tiež pre stretávanie detí navzájom. Je už len na rodičoch, aby tieto rozhodnutia rešpektovali a pred vlastným vybavovaním si vzájomných ublížení uprednostnili záujem mal. detí na tom, aby ich vzájomné súrodenecké vzťahy neboli narušené, ale naopak, aby sa tieto naďalej vyvíjali a upevňovali a deti tak vnútorne nestrádali.

44. V konečnom dôsledku, pokiaľ ide o mal. O. a mal. Q., súdom prvej inštancie upravený výkon práv a povinností vo vzťahu k nim, otcom podaným odvolaním dotknutý nebol a tento aj korešponduje s doterajším faktickým výkonom starostlivosti zo strany jednotlivých rodičov o tieto maloleté deti. Pravdou je, že otec dával do pozornosti, že je spôsobilý postarať sa tiež o mal. O. a preto odkazoval na úvahu odvolacieho súdu možnosť zmeny u mal. O. s tým, že prejavil vôľu, pokiaľ by to bolo potrebné, postarať sa tiež aj o ňu. K takejto zmene výchovného prostredia u mal. O., však odvolací súd dostatočný dôvod aktuálne nevzhladol. Ide o najmladšie dieťa, ktoré je zvyknuté žiť s matkou a za situácie, že z doposiaľ zistených skutočností nevyplývalo nič, čo by vzbudzovalo obavu, že matka nie je spôsobilá o dieťa sa postarať, ani vo vzťahu k mal. O., by preto aktuálne destabilizácia výchovného prostredia, na ktoré je zvyknutá, nebolo z hľadiska jej záujmu vhodné. Z uvedených dôvodov preto v týchto častiach odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ponechal nedotknuté.

45. V konečnom dôsledku odvolací súd zdôrazňuje, že neodkladným opatrením (resp. dôvodmi na ktorých je založené) sa neprejudikuje rozhodnutie vo veci samej v žiadnej z jeho častí, čo znamená, že posúdenie dôvodnosti rozsahu výkonu rodičovských práv a povinností na strane toho - ktorého rodiča, môže byť až výsledkom zistenia všetkých rozhodujúcich skutočností, ich starostlivého vyhodnotenia a premietnutia do rozhodnutia vo veci samej. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia, ako už bolo uvedené vyššie, totiž prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia o veci. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení, mal súd vykonávať dokazovanie v rozsahu ako v prípade, keď rozhoduje o veci samej. Do tejto doby je však v záujme oboch rodičov, aby vyvinuli maximálnu snahu o udržanie a zlepšenie vzájomných vzťahov, keďže prípadná konfliktná komunikácia nemôže mať iný, ako negatívny dopad na deti, pretože narušuje pocit ich bezpečia a zázemia, rodičovskej ochrany a citovej stability, čo vo výsledku môže vyústiť do nepriaznivého dopadu na ich nielen psychické, ale aj fyzické zdravie. Zostáva veriť, že obaja rodičia si to dostatočne včas uvedomia a svoje správanie tomu prispôbia.

46. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnené premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.